

GOOIS NATUURRESERVAAT

34. Stichting Gooisch Natuurreservaat

De Staatssecretaris van Economische zaken,
Landbouw & Innovatie
de heer dr. H. Bleker
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Datum : 16 november 2011
Ons kenmerk : 11-5799-2.01.21
Uw kenmerk :
Bijlagen : Beheervisie en beheerplan 2010-2019 → in dag doos
Betreft : Reactie op wetsvoorstel Wet natuur;
handhaven status beschermde
natuurmonumenten in het Gooi

Zeer geachte heer Bleker,

Het bestuur van de Stichting Gooisch Natuurreservaat - een samenwerking tussen de zes Gooise gemeenten, de stad Amsterdam en de provincie Noord-Holland - heeft zich dit eerder dit jaar schriftelijk tot u gewend (brieven d.d. 19 april en 16 juni) naar aanleiding van uw voornemen om de gebiedscategorie van de beschermde natuurmonumenten in Nederland te schrappen (uw brief aan de Tweede kamer d.d. 23 februari 2011, betreffende aanpak Natura 2000).

Daarnaast hebben wij kennis genomen van de door de minister van Infrastructuur en Ruimte aan de Tweede Kamer uitgebrachte Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In deze visie is de gebiedscategorie van beschermde natuurmonumenten niet opgenomen. Beide beleidsvoornemens verontrusten ons zeer. Wij hebben u dan ook in voornoemde brieven in kennis gesteld van het grote belang dat onze stichting heeft bij het onverkort handhaven van de werking van de Natuurbeschermingswet voor de eerder door de Minister van Landbouw en Visserij en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aangewezen 13 beschermde natuurmonumenten in het Gooi.

Inmiddels heeft u op 6 oktober jl. een wetsvoorstel voor de Wet natuur gepubliceerd. Tot onze oprechte teleurstelling ontbreekt in het wetsvoorstel het door ons aan u gevraagde behoud van de gebiedscategorie van de beschermde natuurmonumenten met hun wettelijke status voor het Gooi.

In deze reactie op uw wetsvoorstel gaan wij nogmaals in op de betekenis van de 13 in het Gooi gelegen beschermde natuurmonumenten en het behoud van hun wettelijke status voor de gehele Gooise natuur. De Stichting Gooisch Natuurreservaat is eigenaar en beheerder van circa 2800 hectare bos en heidegebied in het Gooi en heeft als doelstelling: "de instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door verkrijging van aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden; en aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren".

Al voor de oprichting van de Stichting in 1932 was voor overheid en burgers duidelijk dat initiatieven van hogerhand nodig waren om het natuurschoon in het Gooi ten eeuwigden dage te kunnen behouden.

Onze stichting voorzag op dat moment in die behoefte, maar als gevolg van de toenemende druk op de ruimte werd in de loop der tientallen jaren duidelijk dat aanvullende structuren nodig waren om het natuurschoon daadwerkelijk ten eeuwigden te behouden.

Eenduidigheid in de gewenste bescherming is uiteindelijk pas ontstaan met de aanwijzing van beschermde natuurmonumenten in het Gooi in de periode 1987 – 1995. In tegenstelling tot de langzaam maar zeker vorm gekregen planologische bescherming, biedt de natuurbeschermingswet een bescherming onafhankelijk van de wettelijk beperkte looptijd van bestemmingsplannen, streekplannen en structuurvisies en is natuurlijk specifiek toegesneden op de wezenlijke kenmerken en waarden van de onderscheiden terreinen. Dat laatste is, nog steeds, van doorslaggevende betekenis voor het duurzaam veilig stellen van het natuurschoon in het Gooi.

Na de aanwijzing door de Minister van de beschermde natuurmonumenten hebben de zes Gooise gemeenten hun planologisch beleid voor het buitengebied steeds meer gestoeld op het behoud en de ontwikkeling van de in de aanwijzingsbeschikkingen en beheerplannen van de beschermde natuurmonumenten opgenomen wezenlijke kenmerken van de onderscheiden terreinen. En uiteraard heeft ook onze stichting het beheer voor behoud van de waarden van landschap, natuur en cultuurhistorie volledig ingericht op de aanwijzingen.

Voor deze terreinen zijn van meet af aan in overeenstemming met uw ministerie Beheerplannen Natuurbeschermingswet opgesteld. De plannen hebben een enorme stimulans betekend en zijn nog immer van groot belang voor de uitvoering van natuurherstel en natuurontwikkeling in onze terreinen en voor de daadwerkelijke uitvoering van ontsnipperingsmaatregelen van de natuur als gevolg van infrastructuur in het door vele (spoor)wegen doorsneden Gooi. Daarmee is het duurzaam behoud van levensgemeenschappen van het unieke landschap van het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug binnen bereik gekomen. Het resultaat is dat de beschermde natuurmonumenten daadwerkelijk bijdragen aan de instandhouding van de (inter)nationale biodiversiteit.

Om het grote belang aan te geven dat juist onze stichting heeft bij het onverkort handhaven van het juridisch instrumentarium van de Natuurbeschermingswet voor het Gooi, brengen wij onder uw aandacht dat van de 64 beschermde natuurmonumenten (3.422 ha) het grootste aantal ligt binnen de provincie Noord-Holland en het grootste aandeel in oppervlak ligt in het Gooi (ruim 1.700 ha). Het betreffen 13 beschermde natuurmonumenten, voor het overgrote deel in eigendom en beheer bij onze stichting. Aan het slot van deze brief is een passage opgenomen uit "Beschermde natuurmonumenten, Stand van zaken 2010 en toekomstige bescherming, Alterra rapport 2132, p. 35), waarin de betekenis van de Gooise terreinen aan de instandhouding van diverse habitattypen van de Habitatrichtlijn nader wordt geadstrueerd.

Recent is door ons algemeen bestuur de Beheervisie en beheerplan 2010-2019 vastgesteld met daarin opgenomen het beheerplan ex.art.17 Natuurbeschermingswet voor beschermde natuurmonumenten. Het plan is op 10 september 2010 ingevolge art. 17 Natuurbeschermingswet 1998 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Het plan ondersteunt daadwerkelijk het beleidsinstrumentarium van de zes Gooise gemeenten. Bestemmingsplannen en procedures zijn ermee in overeenstemming gebracht en het vergunningen instrumentarium dat de Natuurbeschermingswet biedt wordt actief toegepast. Daarmee heeft de aanwijzing een positieve doorwerking gehad op het behoud van ook de niet onder het regime van de Wet vallende natuurterreinen.

Om zichtbaar te maken dat de uitvoering van de Natuurbeschermingswet in onze regio daadwerkelijk leeft, is ter ondersteuning van ons betoog onze Beheervisie en beheerplan 2010-2019 met hierin opgenomen het beheerplan ex.art.17 Natuurbeschermingswet voor beschermde natuurmonumenten bijgevoegd. U kunt het plan ook downloaden via onze website www.gnr.nl.

De Stichting is en voelt zich volledig verantwoordelijk om het in het plan geformuleerde beleid uit te voeren en zet zich in om de in het Beheerplan geformuleerde doelen te realiseren, met steun van overheden en particulieren, mede met behulp van subsidies en giften.

Wij vertrouwen erop u ervan te hebben kunnen overtuigen dat het instrumentarium van de Natuurbeschermingswet in ieder geval in het Gooi - een sterk verstedelijkte omgeving met veel infrastructuur - buitengewoon effectief is gebleken voor het duurzaam behoud van het natuurlijke karakter van het Gooi in al zijn facetten. Dankzij de Natuurbeschermingswet beschikt het Gooi over een adequaat arsenaal beschermde natuurmonumenten, welke volledig zijn geassimileerd in het ruimtelijk beleid van de regio. Ze bieden het natuurschoon van het Gooi met de eraan gekoppelde onmisbare recreatieve mogelijkheden een optimale bescherming en zijn het fundament in de bescherming van en het duurzaam behoud van de rijke biodiversiteit in het Gooi. Een mate van bescherming, die de status als Ecologische Hoofdstructuur en het regime van de wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening alleen niet kunnen bieden.

Kortom, onze stichting beheert sinds 1932 nu circa 2.800 hectare prachtig en waardevol natuurgebied, waaronder een groot aantal beschermde natuurmonumenten, zoals de Bussummer- en Westerheide, de Franse Kampheide, de Tafelbergberg- en Blaricummerheide, de Laarder en Hilversumse wasmeren en de Hoorneboegseheide. Vooral dankzij de status als beschermd natuurmonument konden de Gooise natuurterreinen, alle gelegen in een sterk verstedelijkte omgeving met veel infrastructuur, de afgelopen decennia met succes veilig worden gesteld.

Met het wegvallen van deze status zou de bescherming van de Gooise natuur voornamelijk afhankelijk worden van de planologische regeling in het bestemmingsplan. De duurzame veiligstelling van de natuur komt hiermee in gevaar. De natuur in het Gooi vereist extra bescherming. In het ruimtelijke beleid en bij inrichting, beheer en handhaving wordt door provincie en de gemeenten nu terdege rekening gehouden met de status beschermd natuurmonument van een natuurgebied. Het vormt daarmee een extra en waardevolle aanvulling in het beleid en de bescherming van natuurgebieden.

De Natuurbeschermingswetstatus draagt daarmee significant bij aan de duurzame veiligstelling van de hoge natuur- en landschapswaarden van onze beschermde natuurmonumenten.

Tenslotte constateren wij dat in de lokale en regionale ruimtelijke besluitvorming natuur en landschap helaas nog steeds primair als kostenpost worden gezien. In zijn algemeenheid zijn economische krachten nog steeds overheersend in het proces van vraagstukken van inrichting en beheer van onze ruimte. Laat u het alstublieft in het Gooi niet zover komen. Geeft u de natuur de bescherming die het verdient zodat wij allen nu en ook de toekomstige generaties straks kunnen blijven genieten van onze mooie natuur.

Uit: "Beschermden natuurmonumenten, Stand van zaken 2010 en toekomstige bescherming, Alterra rapport 2132, p. 35:

Hoewel de meeste Beschermden natuurmonumenten klein zijn, valt een klein aantal gebieden juist op door hun grote omvang. Het gaat om het relatief zeer groot aandeel heidegebieden op de grens van Noord-Holland en Utrecht, op de Utrechtse Heuvelrug in beheer bij het Goois Natuurreservaat. Vanuit het netwerkprincipe van de EHS, spelen de grote heideterreinen in Noord-Holland/Utrecht met hun aanzienlijk oppervlak ook een bijzondere rol. Deze terreinen vervullen een onmisbare positie binnen het EHS-netwerk als verbinding tussen het Gooi en de Veluwe en dragen bovendien in betekenende mate bij aan de instandhouding van diverse habitattypen van de Habitatrichtlijn.

Met hun grote eenheden bos en begeleid natuurlijke landschappen vormen de gebieden een belangrijk kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur. Buiten de Leusderheide is dit het enige bolwerk van met heideachtige vegetaties samenhangende biodiversiteit op de Utrechtse Heuvelrug. De interne samenhang van de gebieden en de van belang zijnde ecologische relaties met de omliggende gebieden wordt versterkt via

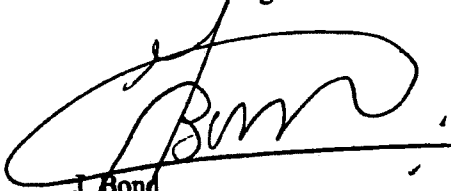

verbindingszones en faunavoorzieningen. Hiervan is Natuurbrug Zanderij Crailoo de meest bekende. De samenhang van de gebieden en de relatief gunstige situatie door het ontbreken van intensieve veehouderij in de directe omgeving pakken relatief gunstig uit voor de aanwezige natuurwaarden. Ook ten aanzien van de internationale natuurdoelen vervullen zij een belangrijke positie, aangezien zeer waarschijnlijk de volgende zes habitattypen van de Habitatruchlijn hier voorkomen: vochtige heiden van hogere zandgronden, pioniervegetaties met snavelbiezen, stuifzandheiden met struikhei, zandverstuivingen, droge heiden en heischrale graslanden. De eerste twee habitattypen hebben landelijk gezien een matig ongunstige staat van instandhouding, de laatste vier typen een zeer ongunstige staat van instandhouding. Vooral de Hoorneboegse Heide en Zuiderheide en Laarder wasmeer vertegenwoordigen een bijzondere waarde op grond van typische soorten en vegetatieopnamen.

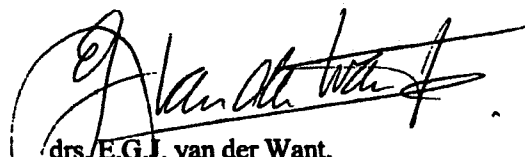
De conclusie lijkt gerechtvaardigd dat deze heideterreinen in betekende mate kunnen bijdragen aan de landelijk gunstige staat van instandhouding van deze habitattypen.

Om bovengenoemde redenen verzoeken wij u op uw voornemen in het wetsvoorstel Wet natuur terug te komen en de wettelijke status voor deze 13 in het Gooi gelegen beschermde natuurmonumenten te behouden.

Hoogachtend,
bestuur Stichting Gooisch Natuurreservaat,

J. Bond,
voorzitter

drs. E.G.J. van der Want,
secretaris

